

Uitgestelde schenking

Als je ouders al tijdens hun leven vermogen overhevelen naar kinderen en kleinkinderen valt er heel wat erfbelasting te besparen. Maar het is niet de bedoeling dat pa en ma straks zelf op een houtje bijten. Een schenking 'op papier' biedt uitkomst.

Door Heidi Klijnsen

N iemand weet van tevoren wanneer zijn laatste uur heeft geslagen. Stel, je krijgt op je tachtigste ineens zin om op safari te gaan of een paar maanden lekker te gaan overwinteren op Ibiza. Of, wat braver, je wilt tegen die tijd wat seniorvriendelijke aanpassingen doen aan het huis. Dan is het niet handig als de bankrekening leeg is. Maar blijft al het geld op de rekening staan tot na je overlijden, dan moeten de erfgenamen er straks erfbelasting over betalen. Bovendien mis je zo fijne vrijstellingen, zoals de jaarlijkse vrijstelling voor schenkingen van ouders aan hun kind van ruim €5500 en de verhoogde vrijstelling van ruim een ton voor de eigen woning (zie belastingdienst.nl/schenken).

Voor een papieren schenking is een notariële akte vereist.

Door het geld 'met de warme hand' weg te geven, valt er dus flink te besparen op de toekomstige erfbelasting. Maar zomaar alles weggeven is zoals gezegd niet slim. Een papieren schenking (officieel: schuldigerkenning uit vrijgevigheid) kan uitkomst bieden. Ouders schenken hun kind dan een bedrag en lenen het meteen terug, zodat ze er zelf de beschikking over houden. Is de nood aan de man, bijvoorbeeld doordat de coronacrisis de financiële situatie op scherp zet, dan kunnen ze het geld gewoon zelf opmaken.

Zo'n papieren schenking is ook handig als vermogen grotendeels vastzit in een huis of in aandelen. Op die manier verminder je dan toch de later verschuldigde erfbelasting, zonder dat je het geld hoeft vrij te maken. Het kind krijgt het geld pas echt in handen op een afgesproken moment, bijvoorbeeld na het overlijden van beide ouders. Tot dat moment heeft het kind een vordering op de ouders.

Strengere regels

Een papieren schenking is dus een prachtig instrument om erfbelasting te besparen, zonder het risico te lopen zelf tekort te komen. Maar er zijn ook nadelen. Is de schenking hoger dan de schenkingsvrijstelling(en), dan moeten de kinderen direct schenkbelasting betalen over het meerdere, terwijl ze het geld nog niet in handen hebben. Dat is extra

PRAKTISCH: HIER MOET JE OP LETTEN

• *Maak de rente over de vordering via de bank over, en zet in de omschrijving dat het om de rente van de papieren schenking gaat. Zet er ook de datum van de schenking en het jaartal waarover rente wordt betaald bij.*

• *Een of meer jaren de rente vergeten? Dat mag je inhalen, inclusief de rente over het vergeten bedrag. Maar dit moet wel binnen 180 dagen voor het overlijden van de schenker gebeuren.*

• *Haal bij twijfel dus de akten weer eens uit de kluis en check of de rente wel netjes en op tijd is betaald.*

vervelend als de ouders het vermogen inderdaad toch opmaken.

Ook moet de schenker zich aan een aantal best strenge regels houden. 'De belangrijkste spelregel voor de erfbelasting is dat hij of zij jaarlijks daadwerkelijk ten minste 6% rente moet betalen over de vordering', zegt Bernard Schols, hoogleraar successierecht aan de Radboud Universiteit Nijmegen. 'Gebeurt dit niet of te laat, dan ziet de fiscus de papieren schenking niet als een schuld, en wordt hij later gewoon bij de erfenis opgeteld.' De kinderen zijn er dan dus alsnog erfbelasting over verschuldigd.

Waarschijnlijk zullen veel ouders die rente met plezier betalen aan hun kind. Want ook die jaarlijkse rente zorgt weer voor een stukje onbelaste vermogensoverdracht. Zo redeneerde ook Maaïke (79, echte naam bij de redactie bekend) tien jaar geleden. Zij schonk op papier €50.000 aan haar dochter. 'Dit was op advies van haar financieel adviseur', vertelt haar dochter. 'Ik ben nu minder erfbelasting verschuldigd als mijn moeder overlijdt. En zij betaalt mij elke maand rente over de vordering. Ook daar ben ik straks geen erfbelasting over verschuldigd, en het is elke maand een leuk extra bedrag.'

In de akte heeft Maaïke destijds een percentage van 8% laten opnemen. 'Dat is aan de hoge kant, maar destijds was de rente waarschijnlijk wat

Een papieren schenking is ook handig als vermogen grotendeels vastzit in een huis

hoger dan nu', zegt Schols. 'De Belastingdienst gaat in de familiesfeer weleens uit van een marge van 25%; 6% is voor de erfbelasting in elk geval de ondergrens. Maar let er altijd op dat je die wel elk jaar betaalt.'

'Notarieel jasje'

Een tweede 'regel' is dat je de papieren schenking moet vastleggen in een notariële akte, wil je dat ze straks aftrekbaar is van de nalatenschap. Ook de papieren schenking van Maaïke aan haar dochter is vastgelegd bij de notaris. Een verstandige zet, zegt Schols: 'Schenken die pas bij het overlijden van de ouder gaan "werken", lijken op een uiterste wil (testament of codicil, red.). En daarvoor is dus ook een notarieel jasje vereist. Met die akte is de papieren schuld tijdens leven gewoon geldig, bijvoorbeeld als aftrekpost in box 3 voor de inkomstenbelasting. Maar de papieren schenking komt als aftrekpost voor de erfbelasting te vervallen als deze niet in de notariële vorm gegoten is.' De fiscus staat wel toe dat achteraf de schenking alsnog in een notariële akte wordt vastgelegd. 'Als dat maar vóór het overlijden gebeurt.'

Overigens kan het zijn dat er in de toekomst wat verandert aan die fiscale behandeling in box 3. Er zijn plannen in de maak om in 2022 de berekeningswijze van het

fictieve rendement in box 3 te wijzigen. De precieze inhoud van die nieuwe regels (en overgangsregels) is nu nog niet bekend, dus ook niet wat dit gaat betekenen voor de papieren schenking.

Administratief rommeltje

Houd je je als schenker niet aan de spelregels van de papieren schenking, dan kan dat flinke fiscale gevolgen hebben. Dat maakte een rechtszaak in 2017 nog eens pijnlijk duidelijk (zie rechtspraak.nl, ECLI:NL:GHARL:2017:9841). In deze zaak ging het over een erflater die van 2004 tot 2011 op papier

een kleine €55.000 had geschonken aan zijn zoon, tegen 6% rente.

In totaal was vader over die jaren zo'n €15.000 aan rente verschuldigd. Maar hij vergoedde slechts €10.000, en ook nog eens op willekeurige tijdstippen.

Toen pa in 2013 overleed, kreeg de zoon tot zijn schrik een flinke fiscale aanslag erfbelasting aan zijn broek. Doordat zijn vader zich niet aan de spelregels had gehouden, en niet elk jaar die 6% rente had betaald, was er sprake van een zogenoemde fictieve erfrechtelijke verkrijging, zo redeneerden de belastinginspecteur en later het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Dit betekent dat de schenkingen gewoon tot de erfenis werden gerekend. Had pa er maar niet zo'n administratief rommeltje van moeten maken. □

'Let erop dat je elk jaar de rente aan de kinderen betaalt'